

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

16.Bf.312/2021/11.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten 2022. január 26. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az életveszélyt okozó testi sértés büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 29.B.572/2020/50. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás tartamát egyaránt 7 (hét) évre enyhíti.

A Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 5.B.548/2010/2. számú ítéletével kiszabott 8 (nyolc) hónap szabadságvesztés tekintetében alkalmazott feltételes szabadságot megszünteti.

A vádlott az elsőfokú eljárás során felmerült bűnügyi költségből 295.299,- (kettőszázkilencvenötezer-kettőszázkilencvenkilenc) forint megfizetésére köteles. Az ezen túlmenően felmerült 3.600,- (háromezer-hatszáz) forintot az állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban 19.168,- (tizenkilencezer-százhatvannyolc) forint bűnügyi költség merült fel, melyet a vádlott köteles az államnak megfizetni.

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamába az általa az elsőfokú ítélet kihirdetésétől 2021. október 12. napjáig letartóztatásban töltött időt is beszámítani rendeli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

[1] Terhelt1 vádlottat a Fővárosi Törvényszék 2021. szeptember 24. napján kihirdetett, 29.B.572/2020/50. számú ítéletével bűnösnek mondta ki testi sértés büntettének a kísérletében [Btk.164. § (1) bekezdés (3) bekezdés], testi sértés büntettében [Btk.164. § (1) bekezdés (3) bekezdés] és testi sértés büntettében [Btk.164. § (1) bekezdés (8) bekezdés I. fordulat]. Ezért őt, mint többszörös visszaesőt halmazati büntetésül kilenc év szabadságvesztésre és kilenc év közügyektől eltiltásra ítélte. Úgy rendelkezett, hogy a szabadságvesztést fegyházban kell végrehajtani, a vádlott nem bocsátható feltételes szabadságra, illetve a büntetés tartamába a vádlott által letartóztatásban töltött időt beszámítja. Rendelkezett a bűnjelekről és a vádlottat kettőszázkilencvennyolcezer-nyolcszázkilencvenkilenc forint bűnügyi költség állam részére történő megfizetésére kötelezte.

[2] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a vádlott, a védő és az ügyész jelentett be fellebbezést.

[3] A vádlott mindhárom vád tárgyává tett cselekmény tekintetében felmentésért, a védő sértett1 és tanú1 sértettek sérelmére vád tárgyává tett cselekmények tekintetében felmentésért, egyebekben a büntetés enyhítéséért, míg az ügyész a büntetés súlyosítása érdekében jelentette be jogorvoslatát.

[4] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.121/2021/10. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta.

[5] A védelmi fellebbezéseket alaptalannak értékelte.

[6] Rögzítette a teljeskörű felülbírálat szükségességét [Be. 590. § § (1) és (2) bekezdés].

[7] Az ügy tanácsülésen történő elbírálására tett indítványt [Be. 598. § (2) bekezdés 2. fordulat)].

[8] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perendi szabályokat betartotta. A tényekre vonatkozó indokolási kötelezettségének eleget tett. Ítélete megalapozott, ezért a megállapított tények vitatására vonatkozó védelmi fellebbezések nem vezethetnek eredményre. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás irányadó a másodfokú eljárásban.

[9] A bűnösség megállapítását és a cselekmények minősítését törvényesnek értékelte.

[10] Az elsőfokú bíróság a büntetéskiszabás során helyesen vette számba, de súlyában nem megfelelően értékelte a jelentőséggel bíró körülményeket, ezért a kiszabott büntetés nem elégséges a büntetési célok eléréséhez. Nagyobb nyomatékkaal kell figyelembe venni, hogy a bíróság a vádlottat a többszörös visszaesői minőséget megalapozó ítéleteken túl is több alkalommal elmarasztalta, hogy jelen eljárásban elbírált cselekményeit feltételes szabadság hatálya alatt, önhibából eredő ittas állapotban, garázda jelleggel és rövid időközökkel követte el. Egyetértően utalt az elsőfokú eljárásban részt vevő ügyész Bfel.1720/2020/27. szám alatti fellebbezésében foglaltakra.

[11] Összegzően a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamának felemelését, egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[12] A védő fellebbezésének az írásbeli indokolásában jogorvoslatát tartalma és oka tekintetében fenntartotta.

[13] Utalt az elsőfokú eljárásban elmondott perbeszédében előadottakra, vagyis arra, hogy sértett1 és tanú1 sértettek sérelmére megállapított cselekmények esetében a tényállás hiányos és hibás ténybeli következtetésen alapul. sértett1 sértett esetében ugyanis nem hagyható figyelmen kívül a vádlottnak az a ténybeli védekezése, hogy e sértett sérüléseit nem ő okozta, hanem azok a sértett ittasságából folyó baleset, vagy balesetek során keletkeztek. tanú1 sértett tekintetében a véletlenszerű sérülésokozás is számításba jöhet, illetve figyelemmel kell lenni arra is, hogy a vádlott e sértett fellépését jogtalan támadásnak tekintette, amely felvetheti a tényleges, illetve a vélt jogos védelmi helyzetben történő cselekvést.

[14] A részleges megalapozottsági hibák a másodfokú eljárásban kiküszöbölhetőek.

[15] Álláspontja szerint a helyesen megállapított tények alapján a vádlottat sértett1 és tanú1 sértettek sérelmére elkövetett cselekmények miatt emelt vádak alól bizonyítottság hiányában fel kell menteni. sértett2 sértett sérelmére elkövetett cselekmény tekintetében a bűnösség vád szerinti megállapíthatóságát ugyanakkor nem vitatta.

[16] A büntetés lényeges enyhítését, mind a bűnösség körének szűkebb, vagy vádlottra kedvezőbb minősítés melletti megállapítása, mind a büntetéskiszabási körülmények helyes súly szerinti értékelése indokoltta teszi.

[17] Összegzően és elsődlegesen a vádlott részleges felmentésére és a büntetés enyhítésére, másodlagosan a büntetés enyhítésére tett indítványt.

[18] A vádlott fellebbezését nem indokolta.

[19] Ugyanakkor az ügy másodfokú nyilvános ülésen történő elbírálását kérte személyes jelenléti igénye mellett.

[20] A jogorvoslatok joghatályosak. A vádlott és a védő a fellebbezést az ítélet kihirdetése után nyomban, míg az ügyész a fenntartott három munkanapos határidőn belül bejelentette [Be. 582. § (1) bekezdés].

[21] A másodfokú bíróság az ügyet nyilvános ülésen bírálta el [Be. 599. § (1) bekezdés].

[22] A másodfokú nyilvános ülésen a védő fellebbezését változatlan tartalommal – az írásban előterjesztett fellebbezésre utalva – fenntartotta.

[23] A vádlott, mind felszólalásában, mind utolsó szó jogán azt hangoztatta, hogy a terhén megállapított cselekményeket nem követte el, egyik sértettet sem bántalmazta.

[24] A vádlottal szemben kiszabott büntetés enyhítésére irányuló védelmi fellebbezés alapos, az egyéb irányú fellebbezések nem vezettek eredményre.

[25] A védelmi fellebbezések a bűnösség kérdésében hozott elsőfokú döntést is támadják, ezért a felülbírálat teljeskörű. A másodfokú bíróság valamennyi releváns perjogi rendelkezés tekintetében vizsgálta az elsőfokú bíróság eljárásának a jogszerűségét. Valamennyi eljárás tárgyát képező cselekmény tekintetében felülbírálta az ítélet megalapozottságát, valamint a bűnösség megállapítására, a bűncselekmények minősítésére vonatkozó döntést, vizsgálta továbbá az elsőfokú ítéletnek a büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit. Ellenőrizte mind a tény, mind a jogkérdésekre vonatkozó indokolás helyességét [Be. 590. § (1)-(2) és (10) bekezdés].

[26] A felülbírálat és ennek megfelelően a másodfokú bíróság ezzel kapcsolatos esetleges korrekciós kötelezettségeinek a teljesítése meghatározott rendben történik.

[27] Első lépés az eljárási szabályok ezen belül is a mérlegelést nem tűrően hatályon kívül helyezéshez vezető eljárási szabályok megtartásának az ellenőrzése. Ezt követi a további eljárási szabályok érvényesülésének a vizsgálata. Az ítéltábla ez utóbbi körében vizsgálja az indokolási kötelezettség alapvető kívánalmainak a teljesítését [Be. 561. (3) bekezdés d) pont]. A relatív eljárási szabályok esetleges sérelmét – a lehetőség függvényében – a másodfokú eljárásban orvosolni kell, a lehetőség hiányában pedig arról kell állást foglalni, hogy ez jelentős hatással volt-e egyes, a törvényben meghatározott kérdések elbírálására [Be. 609. § (1) bekezdés].

[28] Második lépés az elsőfokú ítélet megalapozottságának a vizsgálata. Ehhez kapcsolódik a ténybeli indokolás helyességének az ellenőrzése. Az ennek körében feltárható részleges megalapozatlanság kiküszöbölése a másodfokú bíróság mérlegelést nem tűrő feladatai közé tartozik (EBH2019.B. 9.).

[29] Befejező lépések a bűnösségre vont elsőfokú bírói döntés, a minősítés, és a jogkövetkezmények törvényességének a felülbírálata, amely magában foglalja a vonatkozó indokolás helyes voltának az ellenőrzését is.

[30] Az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat alapvetően betartotta

[31] Mérlegelés nélkül hatályon kívül helyezést szükségessé tevő eljárási szabálysértés nem történt.

[32] A törvényszék az egyéb eljárási szabályokat csaknem teljes körben érvényesítette. Szabályszerűen járt el az ismeretlen helyen tartózkodó sértett¹, sértett² és tanú¹ sértett tanúk, valamint tanú⁴ tanú felkutatása érdekében. Azoknak eredménytelen volta után e személyek nyomozás során tett vallomását törvényesen tette felolvasással a bizonyítás anyagává [Be. 527. § (1) bekezdés a) pont] (elsőfokú iratok 37. tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal). A vádlott, a kihallgatott tanúk, valamint a szakértő figyelmeztetése, kihallgatása, illetve meghallgatása törvényes volt. Ugyancsak a perrendi szabályoknak megfelelően zajlott a vádlott és a kihallgatott tanúk szembesítése. A törvényszék indokolási kötelezettségét meghatározó részben teljesítette, a büntetőjogi főkérdésekre vonatkozó döntését megalapozó tények tekintetében indokolása teljes, mert megjelölte azokat a bizonyítékokat, amelyekre döntését alapította, és azt is, hogy ezeket a bizonyítékokat miért fogadta el, illetve az ellentétes tartalmú bizonyítékokat miért tekintette hiteltelennek. E kérdésekben gondolkodásának logikája megismerhető, nyomon követhető, ellenőrizhető (BH2018. 132).

[33] Az elsőfokú bíróság pervezetési gyakorlata kisebb mértékben eltért a perrendi szabályoktól a tekintetben, hogy a védői és szakértői eljárással összefüggésben felmerült költségekről nem határozattal döntött, és nem biztosította a fellebbezés lehetőségét sem a jogosultaknak [Be. 449. § (1) bekezdés b) pont, 199. § (3) bekezdés]. Ezek az eltérések bár nem voltak a másodfokú eljárásban orvosolhatók, nem gyakoroltak hatást a büntetőjogi fő kérdések elbírálására, így nem befolyásolták az érdemi felülbírálat lefolytathatóságát sem.

[34] A törvényszék ítélete túlnyomó részt megalapozott. Az elsőfokú bíróság a tényállást teljes körben felderítette. Emellett ugyanakkor a részleges megalapozatlanság körébe tartozó kisebb hibák is feltárhatóak voltak, mert az elsőfokú ítéletben rögzített tények részben hiányosak, részben eltérnek a bizonyítást érintő iratok tartalmától, részben helytelen következtetés eredményei [Be. 592. § (2) bekezdés a), c) és d) pont]. Emellett a másodfokú eljárásban új személyi körülmények is ismertté váltak, amelyek ugyancsak a tényállás kiegészítését tették szükségessé.

[35] A másodfokú bíróság a részleges megalapozatlanságot az iratok tartalma alapján a tényállás kiegészítésével és helyesbítésével a következők szerint küszöbölte ki [Be. 593. (1) bekezdés a) pont].

[36] Az elsőfokú ítélet [2] bekezdését – az igazságügyi elmeorvosszakértői lelet és vélemény (nyomozati iratok 254. oldal), alapján – azzal egészíti ki, hogy a „szívbetegségben szenved és sérve van” mondat után a következő szöveget illeszti: „A vádlott alkoholfüggő, ugyanakkor a bűncselekmények elkövetése idején nem szenvedett kóros elmeállapotban, így korlátozás nélkül képes volt arra, hogy magatartásának a következményit felismerje, illetve, hogy e felismerésnek megfelelően cselekedjék.”

[37] Az elsőfokú ítélet [2] bekezdését – a vádlott erkölcsi bizonyítványa alapján – azzal helyesbíti, illetve egészíti ki, hogy

- a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 5.B.548/2010/2. számú ítéletével kiszabott nyolc hónap, végrehajtásában egy év próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztést a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2014. január 9. napján jogerős, 25.Bf.6694/2013/12 számú ítéletével rendelte végrehajtani. A végrehajtással összefüggésben alkalmazott feltételes szabadság – helyesen – 2018. augusztus 24. napján járt le;

- a Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság ítéletének a száma – helyesen – 4.B.1188/2000/269;

- a Pesti Központi Kerületi Bíróság 24.B.32.446/2014/13. számú ítélete 2015. március 24. napján emelkedett jogerőre.

[38] Az elsőfokú ítélet [2] bekezdését – a vádlott erkölcsi bizonyítványa alapján további két alponttal egészíti ki:

- „7. A vádlottat a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 2021. október 8. napján jogerős, 10.B.1978/2020/44. számú ítéletével, mint többszörös visszaesőt, a 2020. február 21. napján elkövetett garázdaság büntette miatt egy év tíz hónap szabadságvesztésre és két évre a közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 2021. október 13. napján vették fogamatba, amely büntetését a vádlott jelenleg is tölti.

- „8. A vádlottal szemben jelen eljárásban elbírált bűncselekmények elkövetésekor garázdaság vétsége miatt a Budapesti II. Kerületi Rendőrkapitányságon 1987/2018 Bü. számon volt folyamatban eljárás, melyben az alapos gyanú közlése 2018. április 24. napján megtörtént.

[39] Az elsőfokú ítélet [3] bekezdésének végére - az orvosszakértői vélemény (bíróági iratok /50. tjk. 2. oldal) alapján, a későbbiekben részletezett okok miatt – a következő mondatot illeszti: „sértettl sértettet a bántalmazás során a bal szem környékén megütéstől származó és a bal oldali falcsont környékén talajhoz ütéstől származó kis-közepes nagyságú direkt, illetve a tarkó táján kis nagyságú földhöz csapódás során kialakult indirekt erőbehatás érte.”

[40] Az elsőfokú ítélet [4] bekezdéséből – mint az iratokból nem következő, a később részletezett okok miatt – mellőzi sértettl sértett földön történt további bántalmazásával kapcsolatban feltüntetett „kis-közepes erőnagyság” megjelölést, valamint a bekezdés utolsó mondatát, miszerint: „sértettl súlyos fokú ittas állapotban volt, véralkoholszintje 6,007 ezrelék volt, emiatt magatehetetlenül feküdt a virágágyás mellett”.

[41] Az elsőfokú ítélet [7] bekezdésének utolsó mondatát – tanúl sértett tanú vallomása (nyom. ir. 112. oldal), valamint a helyszíni szemlejegyzőkönyv adatai (nyomozati iratok 169. oldal) alapján – a következők szerint pontosítja, nevezett sértett az ütéstől hátra esve a fejét: „a köztéri fém hulladékgyűjtő szélébe ütötte”.

[42] Az elsőfokú ítélet [11] bekezdését – tanúlról készült orvosi látlelet és vélemény vonatkozó adatai (nyomozati iratok 101., 235. oldal oldal), valamint e sértett vallomása (nyomozati iratok 234. oldal) alapján – azzal egészíti ki, hogy az „agyhártya alatti vérzés szélessége 5 mm volt, akkut idegsebészeti beavatkozást nem igényelt, a sértett a kórházat három napos megfigyelést követően elhagyhatta”.

[43] Az elsőfokú ítélet [11] bekezdése után – a vádlottról készült vizsgálati lap adatai alapján (nyomozati iratok 303. oldal) a következő [11/a] bekezdést illeszti: „A vádlott az események során – pontosan meg nem állapítható körülmények között – a bal csukló rándulását és húzódását, valamint a bal könyök zúzódását szenvedte el.” Ezzel logikai összefüggésben mellőzi az elsőfokú ítélet indokolásából mindazon tartalmakat, amelyek szerint a vádlott az események során töréssel járó kéz-sérülést szenvedett el.

[44] A tényállásmódosítás fent jelzett egyes indokai a következők.

[45] Az ítéletben a jogilag releváns tényeket kell rögzíteni. Így az élet testi épség és egészség elleni bűncselekmények és ezen belül a testi sértés bűncselekményének a felmerülése esetén - amennyiben megtehető – pontosan kell rögzíteni azokat a tényeket, amelyből a bűnösségre, annak formájára és a minősítésre lehet következtetni. A következtetésre alapul szolgáló tényeket a Kúria 3/2013. számú Büntető jogegységi határozata részletesen meghatározza. Ez indokolja többek között elkövetésnél tanúsított erő kifejtés, annak mértéke, egyszeri véghezvitele vagy, ha ilyen megállapítható többszöri megismétlése, folyamatossága, elhúzódó jellege, ütés esetében is az esetleges irányítottság megállapítását és pontos meghatározását (BJE. I.2.A.b) pont). A keletkezett sérülés, és az azt előidéző mechanizmus szakkérdés, melyet a bíróság a szakértői eljárás szabályi szerint állapít meg. Önmagában a testi bántalmazás, sérülés hiányában, nem minősül testi sértésnek, sérülés hiányában az erőbehatás mértékére sem tehető megállapítás. A tényállás és a szakvélemény összhangjával az elsőfokú bíróság helyenként adós maradt. A pontosításokat a másodfokú bíróság elvégezte.

[46] Az elsőfokú ítélet [3] bekezdésében a bíróság egyéb1 sértett bántalmazásával kapcsolatban azt rögzítette, hogy a vádlott a veszekedés közben „több alkalommal megütötte a sértett fejét”, aki ettől „a földre esett”, majd a vádlott a sértett fejét az „aszfaltba ütötte”, majd a sértettet „kis közepes erővel tovább ütlegelte”. Orvosi dokumentáció kizárólag a sértett fején lévő sérülésekről készült. Az orvosszakértő – a törvényszék által elfogadott véleményében – azt állapította meg, hogy a sértett fején három rendbeli erőbehatásra keletkezett sérülés, melyek közül a szem körülit direkt erőbehatás, a tarkótájit indirekt erőbehatás (jellemzően földhöz csapódás) míg a halántéki tájékon lévő vagy ütés, vagy ugyancsak földhöz ütődés eredménye. Ezek az erőbehatások voltak kis-közepes erejűek. Egyéb bántalmazással kapcsolatban sérülés nem volt bizonyított, így annak mértékére sem tehető, ténymegállapítás. A törvényszék tényként állapította meg, hogy a vádlott a sértett fejét az aszfaltba ütötte, ez egyben azt is jelenti, hogy a vádlott sérülés okozásával járóan kis-közepes erővel egyszer ütötte meg a sértettet a szem környékén, egyszer verte a sértett fejét az aszfalthoz és egy sérülés indirekt módon, eleséstől keletkezett. sértett1 sértett sérelmére elkövetett cselekmény kapcsán a vádlott büntetőjogi felelősségének az értékelése során elsődlegesen ezeket az adatokat kell alapul venni.

[47] Az elsőfokú ítélet [4] bekezdésében a törvényszék azt állapította meg, hogy sértett1 sértett alkoholos befolyásoltsága miatt „magatehetetlen” állapotban volt. A sértett magatehetetlen állapotát az ügyészség is vád tárgyává tette. Az alkoholos befolyásoltságból eredő magatehetetlenség megalapozhatja a testi sértéssel szembeni védekezésre képtelenséget is, amely a testi sértés súlyosabban minősülő eseteit valósítja meg. ([Btk. 459. § (1) bekezdés 29. pont] (BH2017. 174.), Bfv.1375/20109/5. [25]-[26]). Ezért annak megállapítása jogilag releváns körülmény, megalapozatlan megállapítása lényeges kihatással van a cselekmény minősítésére.

[48] Az elsőfokú bíróság részéről a sértett magatehetetlenségének a megállapítása helytelen következtetésen alapul, és nem felelhet meg – a mérlegelés eredményeként más tények tekintetében elfogadott – bizonyítékok tartalmának sem. A törvényszék először azt rögzítette, hogy a sértett a fejét ért bántalmazás kezdetén hangosan veszekedett a vádlottal, ami arra utal, hogy eszmélete és verbális cselekvőképessége megtartott volt (elsőfokú ítélet [3] bekezdés), majd a cselekmény néhány másodperccel későbbi folytatásaként azt rögzítette, hogy a földre került sértett1 sértett az ittasága miatt magatehetetlen állapotban volt (elsőfokú ítélet [4] bekezdés). A két állítás a két mozzanat szoros időbeli közelsége miatt nem fér meg egymással, a helyes megállapítást meg kell tenni, mert amennyiben a földre került sértett az alkoholtól magatehetetlen volt, ez az állapota a néhány másodperccel korábbi bántalmazása esetén is fennállt.

[49] Az egyébként elfogadott – e tekintetben azonban nem mérlegelt – bizonyítékok a magatehetetlen állapotot nem támasztják alá kétséget kizáróan. sértett1 sértett1ről készült járóbeteg vizsgálati lap, valamint orvosi látlelet és vélemény, erre az időre vonatkozóan – helyesen, 6,07 gramm/liter véralkoholkoncentrációval járó igen súlyos fokú alkoholos befolyásoltság mellett is – azt rögzítette, hogy a sértettnek nem volt eszméletvesztése, éber állapotú volt, vizsgálhatóságának a korlátját az együtműködési szándék hiánya okozta (nyomozati iratok 81., 83. oldal). A bántalmazást észlelő tanú1 tanú sem számolt be a sértett magatehetetlenségéről, ezzel szemben tanú4 és sértett2 tanúk az eszméletlenségről nyilatkoztak. Az orvosi megállapítás szakszerű és vizsgálaton alapult, ezért nyomatékosan hiteles. A laikus tanú-észlelések nem voltak egybehangzóak, emellett egyben bizonyos mértékű cselekvőképesség megtartását igazolják, „a sértett ült” „hangosan veszekedett” a vádlottal. E képességek nappal, a nyílt utcán elegendőek ahhoz, hogy a környezet figyelmét a cselekményre felhívják, külső beavatkozásra lehetőséget adjanak, vagyis a bántalmazásnak gátat szabjanak.

[50] Az elsőfokú ítélet [11] bekezdésében tanú1 életveszélyes sérülése vonatkozásában jelentősége van a büntetőjogi értékelést megalapozó sérülés valós nagyságának és annak, hogy megszűnése igényelt-e tényleges orvosi beavatkozást. E tényszerű adat rögzítése mellett mellőzhető volt a szakértői vélemény kiegészítése a büntetőjogi szempontból életveszélyesnek minősülő sérülés közvetett, illetve közvetlen jellegére vonatkozóan.

[51] A tényállás fenti korrekciókkal irányadó a másodfokú bírósági eljárásban.

[52] Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének eleget téve értékelte a vádlott védekezése szempontjából releváns bizonyítékokat. A mérlegelés e tekintetben részletekbe menően is teljes körű és maradéktalanul teljesíti a logikai kívánalmakat is.

[53] Az elsőfokú bíróság részletesen bemutatta, hogy sértett², tanú¹ és tanú⁴ vallomásai alapján egyértelmű, egymással összhangot mutató és hiteles bizonyítékok állnak rendelkezésre arról, hogy a vádlott bántalmazta sértett¹ sértettet. E bizonyítékok cáfolják a vádlotti védekezésnek azokat az egyebekben is önellentmondásos részeit, amelyek a sértett baleseti eredetű – elesés, orvosi ellátás során szerzett, egyéb kórházi eredetű – sérüléseit állítják (elsőfokú ítélet [31][32]).

[54] A törvényszék ugyancsak részletes indokát adta annak a megállapításának, hogy a földre került vádlott alulról fölfelé irányuló mozdulattal, állcsúcson ütötte tanú¹ sértettet, vagyis őt egy, célzott mozdulattal bántalmazta. Ezt az állítást a sérülést elszenvedő tanú¹, a vádlott testi közelségében lévő tanú⁴, valamint az eseményeket távolabbról, külső szemlélőként észlelő tanú³ és tanú⁶ tanúk – tárgyaláson, szembesítés eredményeként is fenntartott – vallomásai igazolták. A bántalmazás mikéntje azonos a másik két sértett bántalmazásának módjával. Mindezek cáfolják a vádlotti bántalmazást tagadó védekezését és a védői felvetést a mozdulat gondatlan, vagy akaratlagosságot mellőző jellege tekintetében.

[55] A törvényes követelményeknek megfelelő, logikai hibától mentes, koherens mérlegeléssel megállapított tények kötik a másodfokú bíróságot [Be. 591. § (1) bekezdés]. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy e törvényi kötelezettségtől függetlenül is maradéktalanul egyetértett az elsőfokú bíróság okfejtésével a tények megállapítására vonatkozó mérlegelés eredménye tekintetében. Eltérő tény megállapításának a hiányában nincs lehetőség az adott tényre vonatkozó bizonyítékok eltérő értékelésére sem [Be. 593. § (2) bekezdés].

[56] E körülmények és jogelvek miatt a védelem tényállás módosításával kapcsolatos igénye nem foghatott helyt.

[57] Az elsőfokú bíróság mindhárom sértett sérelmére elkövetett cselekmény vonatkozásában okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére. A vádlott cselekményei tényállásszerűek, a vádlott oldalán büntethetőséget kizáró ok nem állapítható meg [Btk. 17. § (1) bekezdés].

[58] A bűncselekmények minősítése törvényes.

[59] Ugyanakkor a minősítés jogi indokolása kisebb, a másodfokú bíróság által is elvégezhető kiegészítésre szorul.

[60] A törvényszék helyesen indult ki abból, hogy a vádlott szándékos bántalmazással sértette a sértettek testi épségét. Helyesen rögzítette a bántalmazással okozati összefüggésben keletkező sérülések büntetőjogi minősítését, illetve a bántalmazások objektív hatásirányát is. Adós maradt azonban az okozati összefüggésre kiterjedő vádlotti bűnösség elemzésével, ami a felelősség megállapíthatósága és terjedelme szempontjából elengedhetetlen.

[61] A jelen eljárásban elbírált vádlotti cselekvősegek megvalósítási módjukban – célzott, fejét, pusztá kézzel ért ütések – szándékosak és azonos jellegűek voltak, ugyanakkor az ezzel összefüggésben orvosszakértői szempontból három különböző súlyossági kategóriába tartozó – nyolc napon belül gyógyuló, nyolc napon túl gyógyuló és életveszélyes – sérüléseket okoztak. A cselekmények büntetőjogi értékelése, minősítése során az elkövetőnek a cselekmény véghezvitele időpontjában fennálló konkrét tudattartalmát kell figyelembe venni, vagyis azt, hogy az elkövető tudata átfogta-e a keletkezett sérülés bekövetkezésének lehetőségét, ezt kívánta, vagy ebbe belenyugodott, illetve szándéka csupán testi sérülés előidézésére irányult, de a tényleges eredmény elmaradásában könnyelműen bízott, vagy annak lehetősége a tőle elvárt figyelem és körültekintés hiánya miatt fel sem merült benne. Az elkövetéskori tudattartalomra a cselekmény egyes, joggyakorlatban kidolgozott tárgyi és alanyi ismérvei alapján lehet következtetni. (3/2013. Büntető jogegységi határozat 1.)

[62] Jelen esetben a tudattartalom vizsgálatánál figyelembe kell venni azt is, hogy a vádlott az elkövetéskor ittas állapotban volt, noha alkoholos befolyásoltságának ténye és mértéke pontosan nem ismert. Amennyiben a terhelt cselekményét önhibából eredő ittas állapotban követte el, az ezzel összefüggésben kialakult tudatzavar ellenére büntethető [Btk. 18. §]. Ilyenkor a vádlott tudattartalmát a tárgyi oldali ismérvek alapján kell vizsgálni (III. Büntető Elvi Döntés).

[63] A konkrét esetben sértett1 sértettet sérelmére elkövetett cselekményre nézve tény, hogy a vádlott a sértettet legalább két ízben szándékosan bántalmazta, mert kis közepes erővel az arcát megütötte, illetve a sértett fejét útburkolathoz ütötte. A sértettnek nyolc napon belüli büntetőjogi gyógytartamú sérülései keletkeztek, ugyanakkor a ténylegesen érvényesülő erő miatt súlyosabb gyógytartamú sérülés kialakulásnak az élettani lehetősége is fennállt. A törvényszék helyesen következtetett arra, hogy a vádlottnak a szándéka kiterjedt a súlyosabb eredmény okozására. A fej kis-közepes erővel, direkt módon kemény tárgyhoz ütése az alkalmazott és érvényesülő erő mértékének és behatási helyének a pontos kiszámíthatatlansága miatt magában hordozza és egyben az általános élettapasztalat alapján előre is láthatóvá teszi a súlyosabb büntetőjogi megítélésű eredmény bekövetkezésének a lehetőségét. A többmozzanatos bántalmazás is egyértelműen arra utal, hogy a vádlott a súlyosabb eredmény bekövetkezésébe belenyugodva hajtotta végre a cselekményt (Btk. 17. §. 2. fordulat). Az eredményre kiterjedő eshetőleges szándék miatt volt törvényes a vádlott bűnösségének a megállapítása a testi sértés büntette a kísérletében [Btk. 164. §. (1) és (3) bekezdés].

[64] A sértett² sértett sérelmére elkövetett cselekmény objektív hatásirányában nyolc napon túli büntetőjogi gyógytartamú eredményt okozott. Ez egyben az általános élettapasztalatok alapján előre látható is volt. Az egy mozzanatos, célzott, az orr törékeny csontjait ért erőbehatás arra utal, hogy a vádlott a súlyos eredményt kívánva hajtotta végre a cselekményt (Btk.17. § 1. fordulat).

[65] tanú1 sértett sérelmére elkövetett cselekmény során a vádlott az áll célzott megütésével szándékosan bántalmazta a sértettet, vagyis szándéka esetében is testi sértés okozására irányult. Az életveszélyes sérülés azonban úgy jött létre, hogy az ütéstől a sértett hátrafelé esett és beütötte a fejét a mögötte lévő fém szemetes élébe, ami életveszélyes sérülést okozott. Az ítéltábla álláspontja szerint nem állapítható meg, hogy a vádlott tudatában megjelent az életveszélyes sérülés bekövetkezésének a lehetősége, így azt kívánva, abba belenyugodva, vagy az elmaradásban könnyelműen bizakodva cselekedett, mert a vádlotti bántalmazás, egy mozzanatú volt, jellegében beleillett az ezt megelőző, életveszélyes eredménnyel nem járó bántalmazások sorába, a számára ismeretlen sértett tekintetében sajátos egyéni motiváció sem volt megállapítható. A vádlott azért nem látta előre a magatartása tényleges, lehetséges következményét mert a tőle elvárható gondosságot elmulasztotta (Btk. 8. § 2 fordulat). Kellő gondosság mellett ugyanis mind a sértett hanyatt esésének, mind a mögötte lévő fémtárgyra zuhanásának a lehetősége felismerhető lett volna. Az ilyen jellegű, indirekt mechanizmussal keletkezett sérülések tekintetében a joggyakorlat rendszerint a hanyag gondatlanságot látja megállapíthatónak (BH1995. 445., BH1996. 6.). Ez a bűnösségi forma jelen esetben is megállapítható volt, a cselekmény jogi minősítése a Btk. 9. §-ára is figyelemmel helyesen került megállapításra.

[66] A cselekmény értékelése kapcsán jelentősége van annak is, hogy az ütés közvetlen előzményeként a vádlottat tanú1 sértett és tanú4 tanú a földhöz szorítva visszatartotta, ezzel személyi szabadságában korlátozta. A visszatartás tényállási elemeiben formálisan megvalósítja a személyi szabadság megsértésének a büntetettét [Btk. 194. § (1) bekezdés]. Ezért a bíróságnak vizsgálnia kellett a vádlott cselekményének a büntethetőségét, azt, hogy a vádlott cselekedhetett-e valós vagy vélt jogos védelmi helyzetben. Amennyiben védett érdek ellen intézett támadás jogtalan, az elhárításhoz szükséges cselekmény nem büntetendő. A védett érdek ellen megengedett támadás, azonban kizárja a büntethetőségi akadály érvényesülését [Btk. 22. § (1) bekezdés]. A bűncselekmény elkövetésén tetten ért elkövető elfogása és visszatartása jogszabályban engedélyezett magatartás [Be. 273. §], nem is büntetendő [Btk. 24. §] ezért nem jogellenes támadás, vagyis jogos védelmi helyzetet az elkövető javára nem alapoz meg (BH2019. 2.). Józan személy számára pedig a támadás jogossága is felismerhető, így a vélt jogos védelmi helyzet nem merülhet fel [Btk. 18. §, 20. §].

[67] Az elsőfokú bíróság törvényesen állapította meg, hogy a vádlott cselekményei bűnhalmazatot képeznek [Btk. 6. § (1) bekezdés] és, hogy a vádlott többszörös visszaeső, amelyet az elsőfokú ítélet [2] 2. és 5. pontjában írt visszaesőként és többszörös visszaesőként történt elítélések alapoznak meg [Btk. 459. § (1) bekezdés 31. b) pont]. Iratszerűen helyes

annak a rögzítése is, hogy a vádlott a cselekményt az elsőfokú ítélet [2] bekezdés 1. pontjában rögzített ítéletben kiszabott, utóbb végrehajtani rendelt szabadságvesztéssel kapcsolatban alkalmazott feltételes szabadság tartama alatt követte el.

[68] Az elsőfokú bíróság a büntetéskiszabás során irányadó súlyosító körülményeket számba vette. Az értékelt körülmények figyelembevétele és hatásirányuk meghatározása helytálló. Ugyanakkor e körülmények a 56. BK. véleményben foglaltak alapján kiegészítésre szorulnak.

[69] További enyhítő körülmény, hogy a vádlott alkoholfüggősége elősegítette a cselekmények elkövetésére indító ittas állapot kialakulását (II. 4.). Az a körülmény, hogy tanúl sértett életveszélyes sérülés tekintetében a vádlottat hanyag gondatlanság terheli (II. 10.), valamint, hogy a sérülés akkut ellátást, hosszabb idejű orvosi beavatkozást nem igényelt. Ugyancsak enyhítő, hogy a sértettl sértett sérelmére elkövetett testi sértés büntetnének a reálisan lehetséges eredménye tekintetében az eshetőleges szándéka állapítható meg (II. 10.).

[70] A vádlott terhén megállapítható súlyosító körülményeket az elsőfokú ítélet helyesen tartalmazza.

[71] A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát az ügyész eltúlzottan kevésnek, míg az alkalmazott büntetéseket a védelem eltúlzottan súlyosnak értékelte.

[72] Az alkalmazandó büntetés törvényes kereteit a többszörös visszaesőkre vonatkozó, a halmazati büntetést meghatározó anyagi jogi szabályok, valamint a megvalósított bűncselekményekre irányadó büntetési tétel határozza meg [Btk. 81. §, 89. §, 164. §. (1) bekezdés (8) I. fordulat]. Többszörös visszaesővel szemben az újabb bűncselekmény büntetési tételének felső határa szabadságvesztés esetén a felével emelkedik, de nem haladhatja meg a huszonöt évet, vele szemben a büntetés csak különös méltánylást érdemlő esetben enyhíthető [Btk. 89. § (1)-(2) bekezdés]. Ha a bűnhalmazatban lévő bűncselekmények közül legalább kettő határozott ideig tartó szabadságvesztéssel büntetendő, a büntetési tétel felső határa a legmagasabb büntetési tétel felével emelkedik, de nem érheti el az egyes bűncselekményekre megállapított büntetési tételek felső határának együttes tartamát, továbbá a többszörös visszaesőkre vonatkozó rendelkezéseket a halmazati szabályokat megelőzően kell alkalmazni. [Btk. 81. § (3)-(4) bekezdés]. Határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásakor a büntetési tétel középértéke irányadó, amely a büntetési tétel alsó és felső határa összegének fele [Btk. 80. § (2) és (3) bekezdés]. Mindebből következően a vádlottal szemben irányadó büntetési tételkeret kettő évtől tizennyolc évig terjedő szabadságvesztés, melynek középértéke tíz év.

[73] A büntetéskiszabás a törvényes keretek között cselekmény-, és személyspecifikus. Az azonban, hogy a jellegében hasonló tárgyi és személyi elkövetési körülmények

meghatározóan azonos következményeket vonjanak maguk után, a jogbiztonság érvényesülésének az egyik feltétele, ezt szolgálja a büntetéskiszabási körülmények meghatározása és közelítően egységes súly szerinti értékelése. A másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a vádlott legjelentősebb súlyú bűncselekménye, e minősítő körülményen belül – tekintettel az eredményre kiterjedő hanyag gondatlanságra, mint a bűnösség legenyhébb fokára, a sérülés klinikai súlyosságára – enyhébb megítélésű. A hasonló jellegű, de többszörös visszaeső elkövetők által megvalósított bűncselekmények jogalkalmazói értékelése jellemzően a középértéket el nem érő nagyságú és jól behatárolható mértékű (BH2002. 342., BH2017. 284.).

[74] Az ítéltábla jelen cselekmény tekintetében – azonosan a törvényszék álláspontjával – nem látta szükségesnek a középértéket elérő tartamú szabadságvesztés kiszabását, de még az elsőfokú ítéletben meghatározottat is eltúlzottnak tartotta.

[75] Ezért az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva a szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás tartamát egyaránt hét évre enyhítette [Be. 606. § (1) bekezdés].

[76] A szabadságvesztés végrehajtási fokozata a megváltoztatott mérték mellett is törvényes [37. § (3) bekezdés b) pont ba) alpont].

[77] A törvényszék jogszerűen állapította meg, hogy a vádlott nem bocsátható feltételes szabadságra, ennek kötelező kimondását a többszörös visszaesői minőség mellett kiszabott szabadságvesztés tartama és a feltételes szabadság alatti elkövetés egyaránt kizárja [Btk. 38. §. (4) bekezdés a) és d) pont].

[78] Az elsőfokú bíróság a vádlott előéleti adatai között rögzítette, hogy a vádlottat a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 2010. június 28. napján jogerős határozatával nyolc hónap végrehajtásában egy év próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte. Megállapítható volt, hogy Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2014. január 9. napján jogerős, 25.Bf.6694/2013./12 számú ítéletével a szabadságvesztést végrehajtani rendelte. A szabadságvesztésből a vádlott feltételes szabadság kedvezményével 2017. augusztus 25. napján szabadult, a feltételes szabadság tartama 2018. augusztus 24. napján járt le. A vádlott jelen eljárásban elbírált cselekményét a feltételes szabadság tartama alatt 2018. július 6. napján követte el. A feltételes szabadságot más ügy kapcsán nem szüntette meg bíróság. A feltételes szabadságot meg kellett szüntetni, ha az elítéltet a feltételes szabadság tartama alatt elkövetett bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik. [Btk. 40. § (1) bekezdés b) pont]. Az elsőfokú bíróság a feltételes szabadságot nem szüntette meg, ezért erről a másodfokú bíróság rendelkezett.

[79] A bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés megváltoztatását az alapozza meg, hogy a vádlott az első előkészítő ülésre betegsége miatt (önhibáján kívül eső okból) nem

volt előállítható. Így e költség viselésére a vádlott nem volt kötelezhető [Be. 574. § (3) bekezdés].

[80] A vádlott az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 10.B.1978/2020/44. számú ítéletével kiszabott és 2021. október 13. napján fogamatba vett szabadságvesztés tartamáig jelen ügyben letartóztatásban volt. Ezt az időtartamot a másodfokú bíróság a szabadságvesztés tartamába beszámítani rendelte [Btk. 92. § (1) bekezdés].

[81] A másodfokú eljárásban a kirendeltet védő eljárásával kapcsolatban további állam által előlegezett bünygyi költség merült fel, melyet a vádlott köteles az előlegezőnek megfizetni, a másodfokú bíróság a költségviselés alóli méltányosságból történő mentesítést, a fellebbezés részbeni eredményessége miatt nem tartotta indokoltnak [Be. 574. § (1) bekezdés, 613. §. (2) bekezdés a) pont].

[82] Az másodfokú bíróság ítélete elleni fellebbezés lehetőségét az eljárási törvény nem tartalmazza, így az kizárt [Be. 615. §].

Budapest, 2022. év január hó 26. napján

Dr. Ujvári Ákos s.k.

Dr. Fülöp Ágnes Katalin s.k.

Dr Patassy Bence s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 29.B.572/2020/50. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 16.Bf.312/2021/11. számú ítélete folytán 2022. év január hó 26. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2022. év január hó 26. napján

Dr. Ujvári Ákos s.k.

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

tisztviselő